

photo by chaiyap@wwf.panda.org

พันธกิจ WWF

เพื่อหยุดยั้งการทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของโลกพร้อมไปกับ
สร้างอนาคตใหม่ให้มนุษย์อยู่ร่วมกันกับธรรมชาติอย่างกลมกลืน ด้วยการ :

- อนุรักษ์ไว้ซึ่งความหลากหลายทางชีวภาพของโลก
- สร้างหลักประกันให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน
- ผลักดันให้เกิดการลดมลภาวะและลดการบริโภคอย่างสิ้นเปลือง

Contacts,

Connie Chiang
 connie.chiang@wwfgreatermekong.org
 HSBC Project Manager
 WWF Greater Mekong Programme

Yanyong Sricharoen
 yanyongs@wwfgreatermekong.org
 Mobile .+ 66 91 362 5536
 WWF - Thailand
 Project Field Office, House no.379 Moo 12
 Bueng Kong Long sub-district, Bueng Kong Long District,
 Bueng Kan Province 38220 Thailand

ติดต่อข้อมูลเพิ่มเติม ;

ไชยา เพ็ญอ่อน
 chaiyap@wwfgreatermekong.org
 โทรศัพท์ ๐๘๖-๐๓๔๕ ๓๓๓
 โครงการปรับปรุงการจัดการระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง น้ำเมา
 น้ำสงคราม และแม่น้ำโขง จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดนครพนม
 เลขที่ ๓๓๙ หมู่ที่ ๑๒ ต.บึงโขงหลง อ.บึงโขงหลง จ.บึงกาฬ ๓๘๒๒๐
 Tns/Inrsar ๐๔๒ -๔๑๑๑๓๕

โครงการ
 ปรับปรุงการจัดการระบบนิเวศ
 พื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง น้ำเมา น้ำสงคราม และแม่น้ำโขง
 จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดนครพนม

photo by chaiyap@wwf.panda.org

photo by chaiyap@wwf.panda.org

โครงการปรับปรุงการจัดการระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง น้ำเมา
 น้ำสงครามและแม่น้ำโขง ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจาก ธนาคารฮ่องกง
 และเซี่ยงไฮ้แบงกิงคอร์ปอเรชั่น หรือ HSBC ร่วมกับ องค์การกองทุนสัตว์ป่า
 โลกสากล สำนักงานประเทศไทย หรือ WWF Thailand

ระยะเวลาดำเนินงาน

ระยะเวลาดำเนินงานรวมทั้งสิ้น ๕ ปี เริ่มตั้งแต่ วันที่ ๑ กรกฎาคม
 พ.ศ. ๒๕๕๕ - วันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

พื้นที่ดำเนินงาน และหมู่บ้านเป้าหมาย

ดำเนินงานในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ห้วยน้ำเมา และพื้นที่แม่น้ำสงคราม
 ตอนล่าง มีหมู่บ้านเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๔๒ หมู่บ้าน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ
 ตำบลโสกก่าม และตำบลบ้านด้อง อำเภอน้ำโสม จังหวัดบึงกาฬ และ
 ตำบลโพธิ์ตาก อำเภอน้ำโสม จังหวัดบึงกาฬ ตำบลนาทม ตำบลหนองซอน
 และตำบลดอนเตย อำเภอนาแก ตำบลสามผง และตำบลหาดแพง
 อำเภอศรีสงคราม และตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม

ภัยคุกคาม ในพื้นที่ มี ๓ ประเด็น หลักๆ คือ

๑. การทำการเกษตรไม่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การใช้สารเคมี
 ยาปราบวัชพืช และยาปราบศัตรูพืช เป็นต้น

๒. การทำการประมงด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสม ขัดกฎหมาย และ
 ไม่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงฤดูแล้ง เช่น การซื้อปลาและการปล่อยปลา
 ในแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้น

๓. การออกแบบระบบชลประทานไม่เอื้อต่อการอพยพโยกย้าย
 การทำรัง วางไข่ ขยายพันธุ์ของสัตว์น้ำ ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง
 และส่งผลกระทบต่อความมั่นคงด้านอาหารของชุมชน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อปรับปรุง และติดตามการจับปลาของชุมชน ความหลากหลาย
 ทางชีวภาพ รวมทั้งการอพยพของสัตว์น้ำระหว่างพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง น้ำเมา
 น้ำสงคราม และแม่น้ำโขง
๒. เพื่อเสริมสร้างองค์กรชุมชนในการตรวจลาดตระเวน ควบคุม
 เขตอนุรักษ์สัตว์น้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติของชุมชน
๓. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง
๔. เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับการพัฒนา
 การใช้พลังงานน้ำอย่างยั่งยืนและคำนึงถึงกิจกรรมที่ส่งผลต่อการเชื่อมโยงของระบบนิเวศ

photo by chaom@wwf.panda.org

วิถีชีวิตชุมชนการหาปลาในห้วยน้ำเมา

กิจกรรมหลัก

๑. สนับสนุนให้มีการจัดทำงานวิจัยโอบอุ้มฐานข้อมูลเกี่ยวกับ
 การจับปลา ความหลากหลายของชนิดพันธุ์ปลา และการอพยพของปลา
๒. สนับสนุนให้มีการจัดทำฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจ สังคมในหมู่บ้าน
 เป้าหมายในพื้นที่ ห้วยน้ำเมา รวม ๒๖ หมู่บ้าน
๓. สนับสนุนให้มีการเริ่มต้นการใช้เครื่องมือ RSAT (Rapid Basin
 - wide Hydropower Sustainability Assessment Tool)

photo by chaom@wwf.panda.org

ท่าจอดเรือชาวประมงท้องถิ่น

- ปีที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๗ :
๑. สนับสนุนให้มีการสร้างความรู้ ความเข้าใจและทดลองใช้
 เครื่องมือ RSAT
 ๒. สนับสนุนให้มีการศึกษาแหล่งที่อยู่อาศัย และแหล่งวางไข่ที่สำคัญ
 ของสัตว์น้ำ
 ๓. สนับสนุนให้มีการกำหนดเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์น้ำ และกำหนด
 กฎระเบียบในพื้นที่ น้ำเมา และน้ำสงคราม

- ปีที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๘ :
๑. ร่วมกับชลประทานจังหวัด และชุมชน ประเมินปริมาณและ
 ความจุของน้ำในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง รวมทั้งสำรวจจัดทำฐานข้อมูลการใช้
 จากบึงโขงหลงในปัจจุบัน ตลอดจนแนวโน้มความต้องการใช้น้ำในอนาคต
 ๒. อำนวยความสะดวกให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการน้ำ
 ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง และจัดทำแผนการจัดการสรร การใช้ร่วมกันอย่างยั่งยืน
 ๓. สำรวจ ติดตาม ปรับปรุงข้อมูลด้านการจับปลา ความหลากหลาย
 ทางชีวภาพ และการอพยพ ของปลา

- ปีที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๙ :
๑. จัดให้มีการประเมินการอพยพของ
 ปลา และกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการไหลเวียนของ
 ธรรมชาติใน ระหว่าง ๔ ฝายน้ำล้น
 ๒. นำเสนอผลลัพธ์และประสบการณ์
 การศึกษาการอพยพของปลาที่ได้จากพื้นที่ให้
 แพร่หลายยิ่งขึ้นภายในลุ่มน้ำสงคราม และแม่น้ำโขง
 ๓. จัดให้มีการพัฒนาแผนการติดตาม
 การจับปลาร่วมกับประมงจังหวัดและชุมชนที่เกี่ยวข้อง
 ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง

photo by chaom@wwf.panda.org

ทรัพยากรสัตว์น้ำในห้วยน้ำเมา
และน้ำสงคราม ช่วยสร้างความ
มั่นคงด้านอาหารให้แก่ชุมชน

photo by chaom@wwf.panda.org

ทรัพยากรสัตว์น้ำ ช่วยเสริมสร้างรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น

- ปีที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๖๐ :
๑. จัดให้มีการดำเนินงานตามแผนการจัดการน้ำ ระยะ ๕ ปี
 ในพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง
 ๒. ขยายผลลัพธ์ และประสบการณ์ที่ได้ในช่วง ๔ ปี สู่แหล่งน้ำ
 และแม่น้ำสาขาอื่น ๆ ที่สำคัญ
 ๓. จัดให้มีการศึกษาเส้นทาง รูปแบบการอพยพทำรัง วางไข่
 ของปลาจากพื้นที่ชุ่มน้ำบึงโขงหลง ถึงแม่น้ำโขง

Improved co-management of
Bueng Kong Long Ramsar Site,
Nam Mao and Songkhram Rivers to benefit
local communities and improve ecosystem
connectivity from the tributaries
to the Mekong River,
Bueng Kan and Nakhon Phanom Provinces,
Northeast Thailand

photo by chaiyap@wwf.panda.org

Background

Community-based resource management (CBRM) in Thailand has been in existence for about 10-15 years, but not formally recognized until it was included into the Constitution in 2007. Government agencies and various NGOs have been facilitating CBRM in Thailand to ensure that the work is carried out in-line with national legislation.

CBRM is quite common now in Thailand as villagers participate because as they see the return of benefits from their actions. Tai Baan research is a form of participatory research involving community-based documentation of the local resources and their importance to village livelihoods.

Local fisherman showing his harvest from Hui Nam Mao at Ban Bue Khok Tai.

In 2008, local NGOs in the northeast developed the concept of Tai Baan research. The general set up is a forum to identify topics for research; delegate responsibility for data collection; agree on research methodology and materials needed (e.g. questionnaire, equipment, manpower). Then the research plan is developed along with a monitoring plan, a timeline for implementation, and usually quarterly workshops for updating progress. Tai Baan research can be led by NGOs, academia, or government. This activity strengthens the community, allows villagers to understand the status of resources including habitats and protected zones, teaches them how to use resources, increases awareness and knowledge through hands-on activities and attending local forums. Villages are empowered in devising solutions for themselves. The government often provides support through the provision of technical advisors and tools such as maps, posters, and other pictorial educational media.

Overview of Bueng Kong Long (BKL), Nam Mao, and Songkhram Rivers

Bueng Kong Long is an ox-bow situated at the northern end of the Nam Mao River, a tributary of the Songkhram River which in turn is one of the Mekong River's main tributaries in Thailand. In 2001, the Bueng Kong Long Non-Hunting Area was designated as Thailand's 2nd Ramsar Site. BKL is a narrow, permanent lake (11 km long and 1.5 km at its widest) covering 1,300 ha in Seka District, Bueng Kan Province, 5 km west of the Mekong River.

The wetland is important not only for the sustenance that it provides area communities but it is also important for its biodiversity and providing feeding grounds for birds travelling along the East Asian-Australasian flyway. A management plan is in place for wise-use of the site, but currently doesn't include water usage.

Fish migrate from the Mekong via the Songkhram and Nam Mao Rivers to BKL. The Songkhram River, located in northeast Thailand, flows 420 km from the western Phu Pan Mountains in Sakon Nakhon province through Udon Thani Province before reaching the Mekong River, contains rich biodiversity that includes over 180 species of fish, more than 100 species of birds and vegetation, countless species of amphibians, reptiles and invertebrates associated with the wetlands and provides habitat for the Globally significant and critically endangered Mekong Giant Catfish.

The Lower Songkhram Basin is inhabited by over 120,000 people, the majority of which are dependent on fisheries and other ecosystem services for their livelihoods.

Women from Ban Had Pang, Sri Songkhram District selling their excess fish catch.

Support from HSBC (1 July 2012 – 30 June 2017)

HSBC is providing funds to local communities in the BKL, Nam Mao and Songkhram River Basins to improve community based management of natural resources. The project is being implemented in 42 villages (16 around the BKL Ramsar site and 26 along the Nam Mao and Songkhram rivers) in Bueng Kan and Nakhon Phanom Provinces, Northeast Thailand.

The main activities to be implemented are:

- Improve understanding of biodiversity and fish migration through BKL, Nam Mao, Songkhram and Mekong Rivers through monitoring fish catch.

Traditional fishing methodology in the Hui Nam Mao and the Songkhram River.

- Engage local communities in managing and protecting fish conservation zones.

Local fisherman boat port in the Hui Nam Mao.

- Develop water use management plan.
- Raise awareness of stakeholders on development of sustainable hydropower and the importance of ecosystem connectivity.
- Promote the understanding and usage of a toolbox of solutions to address basin-wide development within the context of advancing sustainable hydropower.
- Scale-up best management practices to the wider river basin.

Fish caught from the project site help to support food security and improve local livelihood.